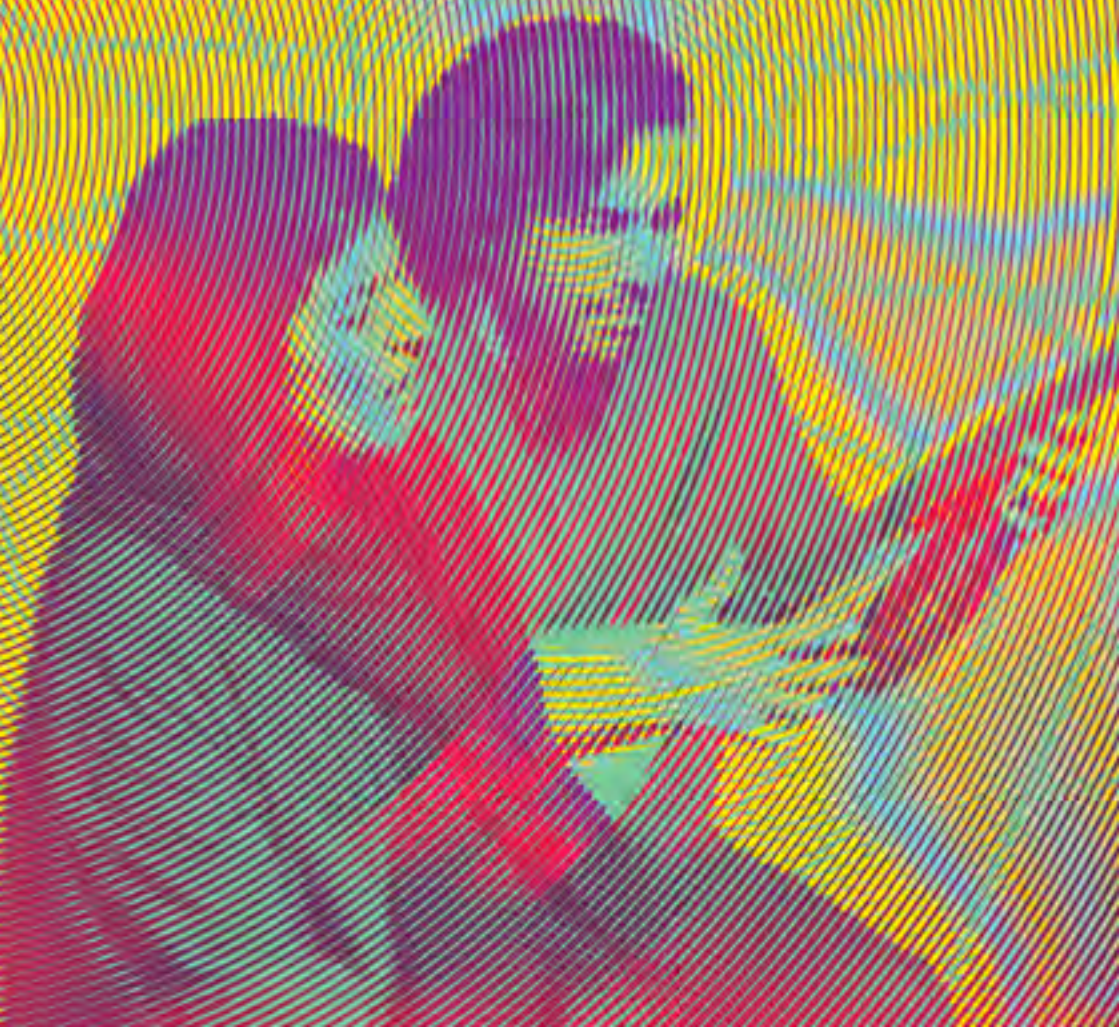

NEDERLANDS
BLAZERS ENSEMBLE

BACH & SOEFI

ALI GNANSARI
NALEH SEYFIZADEH - ELISABETH WETHERINGTON
DAVID WACKER

SPEELLIJST

WOENSDAG 7 NOVEMBER 20.30

AMSTERDAM PODIUM MOZAÏEK (UITVERKOCHT)

DONDERDAG 8 NOVEMBER 20.15

DRACHTEN DE LAWEI

VRIJDAG 9 NOVEMBER 20.00

ENSCHDEDE GROTE KERK

ZATERDAG 10 NOVEMBER 20.15

DEN HAAG ZUIDERSTRANDTHEATER

DINSDAG 13 NOVEMBER 20:00

AMSTERDAM PARADISO (UITVERKOCHT)

WOENSDAG 14 NOVEMBER 20:30

TILBURG THEATERS TILBURG (CD OPNAMES)

WOENSDAG 8 MEI 20:15

GRONINGEN DE OOSTERPOORT MET JONGNBENOORD

DONDERDAG 9 MEI 20:15

ROTTERDAM SCHOUWBURG MET JONGNBEWEST

VRIJDAG 10 MEI 20:00

ARNHEM MUSIS MET JONGNBEOOST

ZATERDAG 11 MEI 20:00

EDE CULTURA I.S.M. PROEFKAMERMUZIEK

ZONDAG 12 MEI 15.00

UTRECHT TIVOLIVREDENBURG

DINSDAG 14 MEI 20.00

MUIDEN GROTE KERK I.S.M. PROEFKAMERMUZIEK

WOENSDAG 15 MEI 20.30

KERKRADE PARKSTAD LIMBURG THEATERS MET JONGNBENZUID

DONDERDAG 16 MEI 20.00

AMSTERDAM PARADISO

COMPOSITIE JOHAN SEBASTIAN BACH, ALI GHAMSARI,
MATHILDE WANTENAAR

TAR ALI GHAMSARI

ZANG HALEH SEYFIZADEH, ELISABETH HETHERINGTON

NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE

FLUIT	Jeannette Landré
HOBO	Bart Schneemann
KLARINET	Harmen de Boer
	Bart de Kater / Gerrit Boonstra (8, 13 nov)
SAXOFOON	Johan van der Linden
HOORN	Ron Schaaper
BASTROMBONE	Brandt Attema
CONTRABAS	Wilmar de Visser
PERCUSSIE	Alper Kekec
THEORBE	David Mackor

Na afloop van de voorstelling nodigt het NBE je van harte uit voor het afterconcert in de foyer door de musici van het NBE en hun gasten.

PROGRAMMA

Bach en Soefi Mathilde Wantenaar

Mahoor Ali Ghamsari

Dona nobis pacem uit Mis in b, BWV 232 'Hohe Messe' Johan Sebastian Bach

The legend of silence Ali Ghamsari

Qui tollis Johan Sebastian Bach

Yek Vaje Ali Ghamsari

Et incarnatus est Johan Sebastian Bach

Crucifixus Johan Sebastian Bach

Tansif Jam e Digar Ali Ghamsar

Credo Johan Sebastian Bach

Et in unum Johan Sebastian Bach

Mirror Ali Ghamsari

Agnus Dei Johan Sebastian Bach

Bach en Soefi - finale Mathilde Wantenaar

Dona nobis pacem Johan Sebastian Bach

Alle bewerkingen van Bachs Hohe Messe en de composities van Ali Ghamsari zijn gemaakt door Mathilde Wantenaar in opdracht van het NBE.

IN HET UNIVERSUM VAN HET SOEFISME

'...Het is kenmerkend voor de nieuwsgierige en tegelijkertijd ook de ontspannen en pragmatische houding die creatieve musici altijd hebben gehad, dat ze op zoek gaan naar nieuwe technieken, ongeacht waar die vandaan komen. [...] Deze uitwisseling van ideeën, over politieke en bestuurlijke grenzen heen, en ondanks de religieuze onenigheid, wijst op het ideaal van een gemeenschappelijk corpus aan positieve, heilzame waarheden, die uitstegen boven de bloedige, infantiele conflicten waarin religieuze, dynastieke en etnische haatgevoelens een rol speelden. Zoals Kepler (1571-1630) naar verluidt heeft gezegd, terwijl om hem heen vele godsdienstoorlogen woedden: "De wetten van de elliptische beweging behoren geen mens en geen vorst toe." Hetzelfde zou van muziek kunnen worden gezegd.'

Bovenstaande regels, afkomstig uit John Eliot Gardiners Bach-biografie 'Muziek als een wenk van de hemel', raken op verschillende manieren aan de essentie van dit programma, waarvoor het NBE de handen ineen heeft geslagen met 'nieuwsgierige en creatieve' gastmusici uit Iran en Nederland. Wat staat er in dit concertprogramma centraal? De klassieke muziektraditie uit Iran? Of Bachs *Hohe Messe*? Geen van beide. Wel kan worden gesteld dat de muziek van Bach en de Iraanse muziek als twee planeten in elliptische banen rond één en hetzelfde brandpunt draaien. Dat brandpunt is, om met Gardiner te spreken, 'het gemeenschappelijke corpus van positieve, heilzame waarheden die uitstijgen boven bloedige en infantiele conflicten'.

'Bloedige en infantiele conflicten' zijn natuurlijk van alle tijden en alle plaatsen. Vergelijkbaar met sjieten en soennieten die elkaar naar het leven staan, waren het in de Dertigjarige Oorlog (1618-1648) de katholieken en protestanten die elkaar het licht niet in de ogen gunden. Johann Sebastian Bach, tweede generatiekind van de Dertigjarige Oorlog, kende wat dat betreft zijn Pappenheimers. Hij groeide op in Thüringen, een gebied dat diepe littekens droeg van de religieuze strijd. Zijn leven lang zou Bach het Lutheranisme hoog in het vaandel voeren: als Thomascantor gaf hij in zijn cantates, motetten en passies vleugels aan de Duitse taal en het Lutherse gedachtengoed. Maar toch. Met zijn imposante Mis in b klein - beter bekend als de *Hohe Messe* - plaatste hij een kroon op de katholieke Latijnse en Griekse misteksten. Wat dreef hem daartoe? Wilde hij de scheuring tussen het lutheranisme en katholicisme ontstijgen door te kiezen voor eeuwenoude misteksten met een universele lading? Of was het simpelweg pragmatisme dat hem naar de katholieke misteksten deed grijpen?

Bekend is dat Bach met deze mis een voet tussen de deur probeerde te krijgen aan het katholieke hof van Dresden. Jarenlang, soms met grote tussenpozen, werkte hij aan zijn mis, puttend uit eerder eigen werk en uit zijn grote kennis van de *stilo antico*, de architectonische klankbouwwerken van de grootmeesters uit de renaissance. Mogelijk hoopte hij dat zijn volledige mis zou klinken bij de inwijding van de nieuwe Hofkirche van Dresden; de autograaf met zijn handschrift bewijst dat hij in grote haast aan de laatste delen moet hebben gewerkt. Een andere reden voor die haast kan ook zijn veroorzaakt door het feit dat Bach geleidelijk ten prooi viel aan blindheid. Twee staaroperaties in 1750 brachten het schaarse licht in zijn ogen terug tot bijna nihil. Op 28 juli van dat jaar stierf hij, een oeuvre nalatend dat voor miljoenen mensen een baken van licht zou worden in de duisternis.

Licht in duisternis: in de mystieke poëzie uit het Islamitisch soefisme wemelt het van de metaforen die hieraan refereren. Perzische middeleeuwse dichters (waaronder de door Goethe bewonderde dichter Hafez) gebruikten graag het beeld van de mot die bijkans zijn vleugels brandt aan de vlam van het goddelijke licht. Het is een beeld dat geconcretiseerd wordt in de *sema* (de rituele dans) van de wervelende derwisjen, de volgelingen van de Perzische mysticus Jalal ad-din Rumi (1207-1273), die zijn convent openstelde voor moslims, joden, christenen en zoroasters. In hun dans draaien de derwisjen om hun eigen as en cirkelen ze rond een *sheikh*, als planeten om de zon (en dat terwijl de theorie van Kepler pas eeuwen later het licht zou zien). Vier sessies dansen ze, waarbij ze de stadia doormaken van 'kennen', 'zien', 'zijn' en 'beseffen'. Met hun ene hand vangen zij de goddelijke vonken op die ze met de andere hand doorgeven aan de aarde. De derwisj fungeert, kortom, als medium tussen hemel en aarde, zich verliezend en hervindend in een ritueel van zelfpurificatie. Voor wie het wil zien zijn de overeenkomsten tussen de derwisj en Bachs rol als doorgeefluik van god en het reinigende ritueel van zijn Hohe Messe evident. Maar daar waar een christen bidt tot het Lam Gods (*Agnus dei, dona nobis pacem*) richt de soefi zijn blik in de peilloze diepte van zijn eigen binnenste om daar een vonk van het goddelijke te ontwaren.

In dit concertprogramma worden verschillende stadia uit Bachs Hohe Messe verweven met hedendaagse uitingen van de Perzische klassieke muziek, die heeft kunnen groeien binnen het gedachtengoed van het soefisme. Het NBE vroeg componiste Mathilde Wantenaar om als intermediair te opereren tussen deze twee muzikale planeten. Op organische wijze en met minieme middelen laat zij de Iraanse melodieën, ritmes en stemmingen overvloeien in die van Bach en vice versa, waarbij de musici soms als helderzienden, dan weer als halve blinden elkaars idioom aftasten, zowel in muzikale als tekstuele zin. Het staat de luisteraar vrij om bij deze ontroerende muzikale dialoog een ritueel van wervelende derwisjen voor zijn geestesoog te toveren. Maar het

soefisme reikt veel verder dan oude tradities. Tar-speler Ali Ghamsari ziet het zo: 'het mystieke is niet iets dat zich laat vastleggen in een oud repertoire of in de dans van derwisjen. Het mystieke heeft haar plaats in ons dagelijks leven, in onze ontmoetingen en onze daden. In het soefisme gaat het om het opgaan in het hier en nu, om de connectie met het metafysische, om zelfreiniging, om verdraagzaamheid en om tact'.

Was Bach een mens die 'opging in het hier en nu?' Hij wordt vooral herinnerd als iemand die heel zijn werkzame leven in dienst stelde van god en de eeuwigheid. Bach was geen soefi. Andersom schittert zijn planeet wel in het veelomvattende universum van het soefisme.

Saskia Törnqvist

MATHILDE WANTENAAR

De in Amsterdam geboren musicus Mathilde Wantenaar (1993) begon haar studie klassieke compositie aan het Conservatorium van Amsterdam bij Willem Jeths en Wim Henderickx.

Ze heeft geschreven voor, en samen met de Nationale Opera, de Antwerp Symphony Orchestra, het Nederlands Blazers Ensemble, mannenkoor De.fundo, het Neon-koor, Liza Ferschtman, Ralph van Raat, Johannette Zomer en anderen. Tijdens haar studie compositie studeerde ze bijvak piano bij Emile Simonis, cello bij Maarten Mostert en zang bij Maari Ernits. Na haar eerste kameropera, die in 2016 in première ging tijdens het Opera Forward Festival van de Nationale Opera, rondde Mathilde haar studie af en werd ze toegelaten tot het Koninklijk Conservatorium van Den Haag om klassieke zang te studeren bij Rita Dams. Mathilde verdeelt momenteel haar tijd tussen haar compositiepraktijk en vocale studies. Het NBE leerde Mathilde kennen in 2011 toen zij meedeed aan de jaarlijkse compositiewedstrijd 'Op weg naar het Nieuwjaarsconcert'. Ze onderscheidde zich door de diepgang en engagement van haar compositie.

Mathilde tijdens de repetities van Bach & Soefi (foto Peter Lodder)

ALI GHAMSARI

Geboren in 1983 is Ghamsari een van de meest unieke Iraanse tarspeler tevens componisten van Perzische, traditionele muziek. Ghamsari is afgestudeerd aan de Muziekschool en de Universiteit van Iran, en is oprichter van de ensembles Sarmad en Hamnavazan e Hesar en van het Iraanse strijkkwartet, waarmee hij verschillende optredens had in Teheran en andere steden in Iran.

Vanaf 2005 treedt Ali Ghamsari veelvuldig op tijdens festivals in onder meer Spanje, Frankrijk, Marokko, Zwitserland, Duitsland en Zweden. Ook tourde hij in 2012, samen met de Perzische zanger Homayoon Shajarian en het Hesar ensemble door de Verenigde Staten en waren er concerten in New York, Washington, Chicago, Los Angeles en Berkeley. (Voor de Iraanse film Two-Do (2015) componeerde hij de muziek).

HALEH SEYFIZADEH

De Iraanse zangeres Haleh Seyfizadeh is geboren in Kermanshah, Iran. Op 13-jarige leeftijd kreeg ze haar eerste zanglessen van muziekleraar Masoomeh Mehrali. In 2000 begon ze met optredens in het ensemble van Ali Ghamsari. In 2006 nam ze deel aan het Festival van de Iraanse volksmuziek in Teheran, waar ze voor haar optreden de eerste prijs ontving. Later studeerde ze Perzisch-klassieke zang bij meester Loris Hovian aan de muziekafdeling van de Universiteit voor de Kunsten in Teheran. Naast live optredens in Iraanse theaters is Haleh Seyfizadeh ook te beluisteren in de filmmuziek van diverse Iraanse documentaires. Momenteel treedt ze binnen en buiten Iran op met het Yade-Doost vrouwenensemble.

ELISABETH HETHERINGTON

De Canadese sopraan Elisabeth Hetherington (1992, Toronto) voltooide haar Undergraduate Degree in Voice Performance aan de Universiteit van Toronto. Als solist trad Hetherington op met verschillende gerenommeerde Canadese ensembles.

In 2012 maakte ze haar opera debuut als Countess Rosina in de Canadese première van Darius Milhaud's La Mere Coupable met het Summer Opera Lyric Theatre, en speelde in het volgende seizoen de rol van Morgana in Handel's Alcina. Sinds 2016 volgt ze een Masters Degree in Historical Performance aan het Conservatorium van Amsterdam bij Xenia Meijer. Afgelopen zomer was Elisabeth samen met het jongNBE te bewonderen in de succesvolle Zauberflöte Requiem door Holland Opera in de Utrechtse Werkspoorkathedraal. Samen met David Mackor vormt zij het duo Serenissima, gespecialiseerd in de muziek van de 16de en 17de eeuw.

foto Kasper Vogelzang

DAVID MACKOR

David Mackor (1989, Amsterdam) is een Nederlands musicus, gespecialiseerd in oude tokkelinstrumenten. Hij kocht zijn eerste gitaar op zijn zestiende en kort daarna begon hij zijn muzikale studies aan het RoC MBO Muziek waar hij elektrische gitaar studeerde bij Frans Molenaar. Daarna ging hij zich richten op klassieke muziek en studeerde privé compositie en klassieke gitaar bij Kees Arntzen. In 2012 zette hij zijn klassieke gitaarstudie voort bij Lex Eisenhardt aan het conservatorium van Amsterdam. Na het ontdekken van de luit datzelfde jaar werd hij verliefd op dit instrument en veranderde succesvol van studeerrichting. Momenteel studeert hij renaissance- en barokluit (en andere oude tokkelinstrumenten waaronder theorbe, aartsluit) bij Fred Jacobs en barokgitaar bij Lex Eisenhardt.

JONGNBEREGIONAAL

In de vier windstreken van het land heeft het NBE jonge blazersensembles opgericht in de leeftijd 15-20 jaar. Deze ensembles bestaan uit 10 gevorderde amateurs of beginnende conservatoriumstudenten uit de regio. Ze worden gecoacht door een ervaren NBE-musicus en treden verschillende keren per seizoen op, samen met het NBE en enkele concerten bij hen in de buurt.

De ambitie is om op hoog niveau en op een spannende manier samen muziek te maken. Het jongNBERegionaal zorgt voor samenwerking in de regio (conservatoria, jeugdorkestren, HaFaBra), slaat een brug tussen de verschillende muziekpraktijken en vormt een belangrijke schakel tussen jongNBE en jongjongNBE. jongNBERegionaal is een mooie aanvulling op alle muziek die er al is in de regio's en verlaagt de drempel tussen professionele en amateurmusici en daarmee ook die tussen muziekscholen en conservatoria.

De jongNBERegionaal ensembles spelen voorafgaand aan de voorstelling 'Bach & Soefi' in Groningen, Rotterdam, Arnhem en Kerkrade.

BLAAS JE MEE?

In alle regio's zijn we per februari 2019 op zoek naar nieuw jong talent! Ken of ben jij iemand die het te gek lijkt om mee te spelen in een van de regionale ensembles? Stuur een mailtje naar meespelen@nbe.nl en we houden je op de hoogte over de audities!

Auditie jongNBEnoord

zondag 24 februari 2019

Audities voor: fluit, hobo, klarinet, fagot, saxofoon, contrabas/basgitaar

Auditie jongNBEzuid

zaterdag 16 februari 2019

Audities voor: klarinet, fagot, saxofoon, trompet, trombone, contrabas/basgitaar, slagwerk

Auditie jongNBEwest

zondag 17 februari 2019

Audities voor: fluit, hobo, klarinet, saxofoon, trombone, slagwerk

Auditie jongNBEoost

zaterdag 16 februari 2019

NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE

Het Nederlands Blazers Ensemble (NBE) is een groep van ruim twintig topmusici die zo'n tachtig keer per jaar samenkomt om in binnen- en buitenland bijzondere programma's te spelen. Gezamenlijke bezieling en honger naar avontuur drijft het NBE tot het maken van theatrale muziekprogramma's die zelden onder één muzikale noemer te vangen zijn; het NBE speelt muziek van alle soorten en maten die de zinnen en verbeelding prikkelt.

Nast de concertseries door heel Nederland verzorgt het NBE ieder jaar het spraakmakende Nieuwjaarsconcert dat door BNNVARA op tv wordt uitgezonden.

Het ensemble wordt regelmatig uitgenodigd voor bijzondere gelegenheden. Zo trad het NBE op tijdens staatsbezoeken in India, Thailand en Turkije, en was het te gast in de fameuze PROMS serie in de Royal Albert Hall in Londen. Daarnaast mocht o.a. het NBE tijdens de inhuldiging van Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander de muzikale invulling geven in de Nieuwe Kerk. Tevens is het programma van de dankbetuiging aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix op 1 februari 2014 samengesteld door Bart Schneemann, hoboïst en artistiek leider van het NBE.

Het NBE kenmerkt zich niet alleen door haar eigen signatuur, hoge kwaliteit en diverse repertoire, maar toont met regelmaat haar maatschappelijke betrokkenheid middels bijzondere projecten, zowel in Nederland als internationaal. Het NBE hecht groot belang aan het maken van muziek met en voor minder kansrijken en op plaatsen waar levende muziek niet vaak klinkt.

Artistiek leider Bart Schneemann over het NBE:

“Wij houden ervan muziek te spelen uit alle windstreken en van alle tijden, en alle muziekstijlen met elkaar te verbinden. In elke voorstelling proberen wij de kracht van al die prachtige noten te gebruiken om u een verhaal te vertellen. Een verhaal dat u zal ontroeren, verbazen en op andere gedachten zal brengen.”

WWW.NBE.NL

foto: Peter Lodder

STEUN HET NBE

Al meer dan 50 jaar vaart het Nederlands Blazers Ensemble haar eigen herkenbare maar verrassende en onvoorspelbare koers. De Blazers spelen muziek van alle soorten, maten en tijden en presenteren zich op een manier waar de energie en speelvreugde vanaf spat. Ze maken nieuwe combinaties van verschillende muzikale genres en mooie maatschappelijke verbindingen. Om deze bijzondere programma's mogelijk te blijven maken, zijn alle giften, groot of klein, van harte welkom!

EENMALIG STEUNEN

Wil je de Blazers eenmalig financieel steunen? Dat kan! Je mag een eenmalige gift overmaken naar rekeningnummer **NL 13 ABNA 043 36 78 402** ten name van Stichting Het Nederlands Blazers Ensemble onder vermelding van eenmalige donatie. Alvast veel dank namens alle blazers! Alle informatie over structurele ondersteuning is te vinden op: www.nbe.nl/lotgenoten

foto Hans van der Woerd

NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE

ARTISTIEK LEIDER	Bart Schneemann
ZAKELIJK LEIDER	Niek Wijns
BEDRIJFSVOERING EN FINANCIËEL BEHEER	Elena van Slogteren
PRODUCTIE	Marguérite Schuurman
HOOFD MARKETING	Olga Mouret
MARKETING	Lot Falkenburg
MUZIEKVOORBEREIDING	Geert Rubingh
HOOFD TALENTONTWIKKELING & EDUCATIE	Claartje Gieben
PRODUCTIE & EDUCATIE	Anne van de Groenekan
GELUID	Theo Janssen / Vid Ahacic
LICHT	James Murray

BESTUUR STICHTING HET NEDERLANDS BLAZERS ENSEMBLE

VOORZITTER	John Jaakke
PENNINGMEESTER	Ton Nelissen
BESTUURSLID	Petra Charbon
BESTUURSLID	Maton Sonnemans
BESTUURSLID	Sophie Vossenaar

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door de toekenning aanvraag compositieopdracht van het Fonds Podium Kunsten

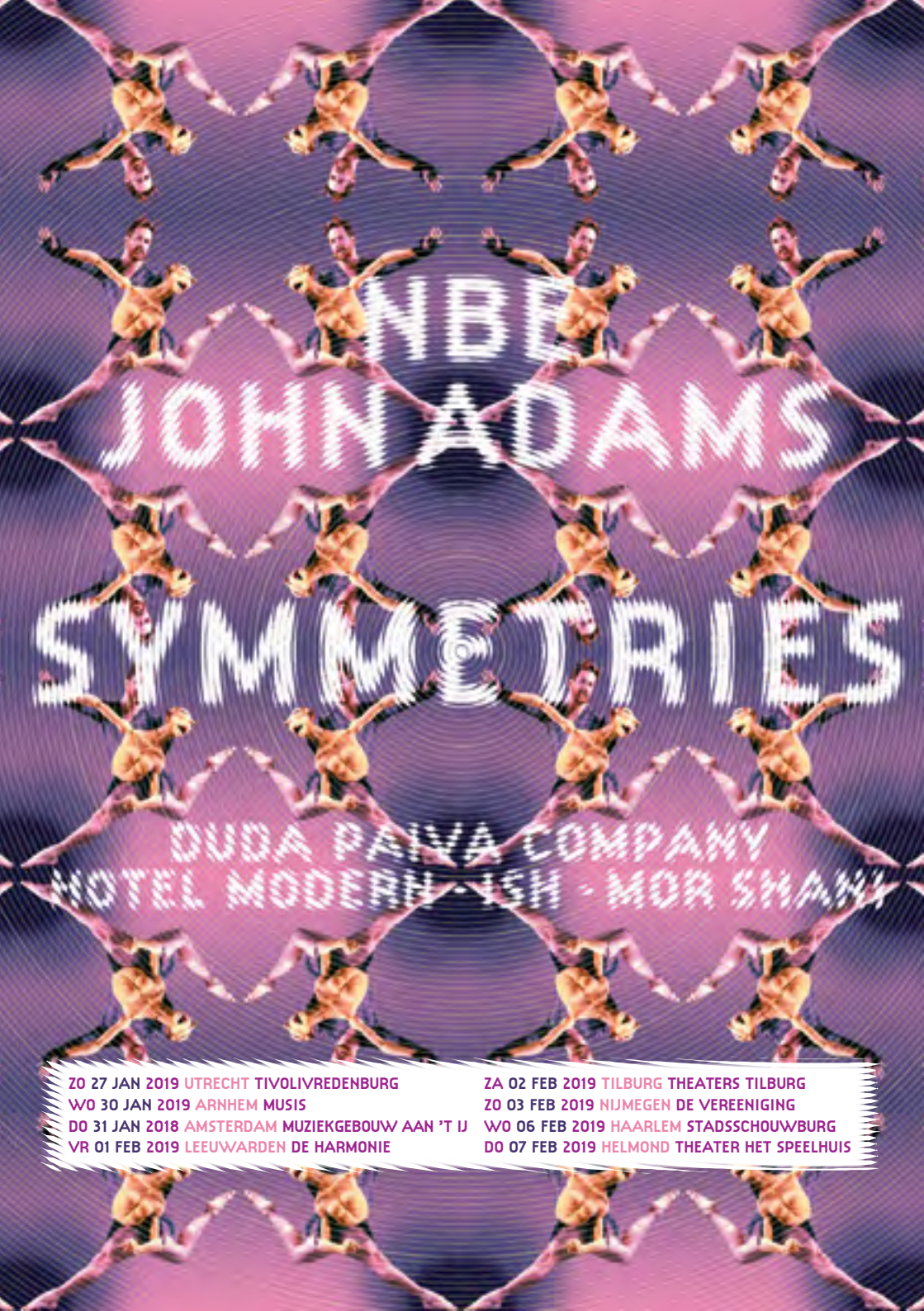
FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

amsterdams
fonds voor de
kunst

Nederlands Blazers Ensemble · Korte Leidsedwardsstraat 12 · 1017 RC Amsterdam
020 623 78 06 · info@nbe.nl · www.nbe.nl

NBE
JOHN ADAMS
SYMPHONIES

DUDA PAIVA COMPANY

HOTEL MODERNISH - MOR SHAH

ZO 27 JAN 2019 UTRECHT TIVOLIVREDENBURG
WO 30 JAN 2019 ARNHEN MUSIS
DO 31 JAN 2019 AMSTERDAM MUZIEKGEBOUW AAN 'T IJ
VR 01 FEB 2019 LEEUWARDEN DE HARMONIE
ZA 02 FEB 2019 TILBURG THEATERS TILBURG
ZO 03 FEB 2019 NIJMEGEN DE VEREENIGING
WO 06 FEB 2019 HAARLEM STADSSCHOUWBURG
DO 07 FEB 2019 HELMOND THEATER HET SPEELHUIS